

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Ghurla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Insoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniarevă), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Trărnăveana, Tîmișana, Tîbleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sărmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

VASILE VLAICU.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Rechiziționarea recoltei anului 1917.

Ordonanța cu privire la sechestrarea noii recolte.

— A apărut în Monitorul oficial dela 22 Iunie a. c. sub Nr. 2192/1917. M. E. —

Dispozițiile de căpetenie ale acestei ordonanțe sunt următoarele:

Conform acesteia recolta de grâu, grâu mestecat (îndoitori), seară, meu, orz și ovăs trece în ziua treieratului în posesiunea Societății pe acții pentru produse de războiu. În scopul luării în seamă a recoltei se vor constitui din partea vicecomișilor comitatensi comisii proprii de primire. Predarea se face pe lângă plată în bani gata. Provițiunea trebuincioasă casei și economiei nu-i poate fi luată producătorului. Toți aceia, cari nu produc bucate sau a căror recoltă nu e de ajuns pentru acoperirea trebuințelor proprii, sunt îndreptățiți să cumpere cerealele de trebuință dela comisia de primire. Aceasta însă se poate face numai pe teritoriul comunei, în care respectivii își au locuința stabilă. Președintele oficiului de aprovizionare poate însă să dea concesiune de cumpărare și pentru întreg teritoriul comitatului. Cerealele sechestrate și luate în seamă trebuiesc adunate fără întârziere și duse în magazine de cătră reprezentanții Societății pe acții pentru produse de războiu. Lăsate acestea la producător, acestuia i se cuvine o taxă pentru păstrarea lor. Transportarea cerealelor în magazine cade în sarcina producătorilor. Cei ce nu posed de loc bucate și nici drept de cumpărare, primesc făina pentru trebuințele casei dela autoritățile normale pentru aprovizionarea poporului. Cantitatea de făină necesară spre acest scop are să o pună la dispoziția singuraticelor comitate Societatea pe acții pentru produse de războiu. Spre acest scop sunt a se în-

trebuință în locul prim proviziile aflătoare în respectivele comitate. Semanța o pot cumpăra dela comisiile de primire reuniunile agricole și însoțirile, în condițiile stabilite de Ministerul de agricultură. Expediția bucatelor dintr'o comună întralta o poate face numai Soc. pe acții pentru produse de războiu respective autoritățile pentru aprovizionarea poporului. Pentru trebuințele casei se pot lăsa producătorilor de gen bărbătesc trecuți de 15 ani cel mult 15 kilograme de cap pentru o lună, tuturor celorlalți membri ai familiilor producătorilor cel mult 12 kilograme. *Celorce vor fi provăzuți de cătră autorități li se poate da pentru o lună cel mult 7 chilogrami de făină de cap.*

Că anume câte cereale se vor lăsa producătorilor pentru trebuințele lor economice, se va stabili într'o ordonanță deosebită.

După §-i, textul ordonanței este pe scurt următorul:

§. 1. Pentru asigurarea hranei generale și a trebuințelor publice producțiunea de grâu, îndoitori, seară, meu, orz, și ovăs din an. 1917 a tuturor producătorilor se pune sub sechestru și asupra aceleia poate dispune producătorul numai în marginile trase de ordonanța de față.

În aplicarea acestei ordonanțe trebuie să fie socotiți ca producători și aceia, cari din roada anului 1917 primesc dela producător ca arândă, simbrie, parte dela secerat, parte dela treierat, convenție sau pentru altfel de asemenea servicii socotite în naturalii: grâu, îndoitori, seară, meu, orz sau ovăs. Cu privire la această plată în naturalii se poate dispune iarăș numai în cadrele ordonanței de față.

§. 2. Producătorul e obligat a seceră și treeră recolta cu toată îngrijirea și fără întârziere.

Inceperea treeratului trebuie să se anunțe de mai înainte primăriei comunale; aceasta trebuie, apoi, să anunțe pe primul funcționar al comitatului, în timp de 24 ore.

Producătorul are să anunțe însuși, pe blanchete date anume, primăriei comunale, cantitatea de bucate treerate îndată după sfârșirea treeratului.

Dacă producătorul nu ar fi în stare să umple numitele blanchete, umplerea are să o facă, fără plată, proprietarul mașinei de treerat sau primăria comunală.

Anunțările trebuie să le țină în evidență și proprietarul mașinei de treerat și exactitatea acelor are să o adevărească cu subscrierea sa. Exactitatea acelor anunțări o garantează solidar producătorul și proprietarul mașinei.

§. 3. Intreagă recolta, excepționând paie și pleava etc., cu ocazia treeratului se sechestrează în scopul acoperirii trebuințelor de obște și nici aceasta nici măcar o parte cât de mică a acestei recolte, producătorul nu o poate folosi, nici măcina, nici consuma, nici prelucra, nici înstreina sau altcum ceda, ci, după reținerea cantității ce-i compete, trebuie predată Societății pe acții pentru produse de războiu.

Dacă producătorul ar fi silit să folosească o parte oarecare din cantitatea ce i-se cuvine, înainte de ce s'ar fi prezentat la fața locului comisia de primire a bucatelor, o poate face; e îndatorat însă să facă o însemnare în regulă despre aceasta și, păstrându-o, să o prezinte comisiei de primire cu ocazia înfățișării acesteia la fața locului, ca astfel să poată justifica lipsa.

În comunele, în cari se arată o astfel de trebuință, se va cere prin primăria comunală concesiune, având să se facă uz de această procedură cu intervenția primăriei.

Producătorul este îndreptățit a cere desfacerea din producțiunea unei economii pe seama altei economii aflătoare pe teritoriul altui comitat, cantitatea necesară, dacă pe ultima economie, nu s'a produs cantitatea de lipsă la acoperirea trebuințelor casnice și ale economiei sale. Comisia de primire nu poate refuza această cerere; transportarea produselor însă se poate face numai cu concesiune dată de primpretorele cercului.

§. 4. Pentru primirea dela producător a produselor puse sub sechestru pentru trebuințele obștești și pentru predarea lor Soc. pe acții pentru produse de războiu, primii funcționari ai comitatelor sunt îndatorați a institui atâtea comisii de primire, câte sunt de lipsă, pentru cantitatea de produse treerate pe teritoriul comitatului să poată fi luată în primire treptat în timpul obicinuit pentru treerat, *pe lângă plățirea imediată cu bani gata.*

Comisia de primire trebuie să se compună din un exmis al comitatului, altul al Soc. pe acții pentru produse de războiu și din personalul ajutător.

§. 5. Comisia de primire este îndatorată a se prezenta la fața locului și a proceda conform planului ce i se va comunica prealabil.

Această comisiune este îndatorată a stabili cantitatea necesară de cereale pentru trebuințele casei și ale economiei și aceasta a o lăsa la dispoziția producătorului!

Mai departe este îndatorată a lua în primire prisosul de cereale și a plăti îndată, în bani, conform prețului stabilit, acest prisos.

Comisia dă cu ocazia primirii bucatelor un certificat, pe care producătorul trebuie să-l păstreze și să-l arate autorităților, când i se va cere.

Al doilea exemplar al certificatului îl dă primului funcționar al comitatului, iar al treilea exemplar Societății pentru produsele de războiu.

§. 6. Celce însuși nu e producător sau cel-ce nu-și poate acoperi trebuințele casei sau ale economiei din producțiunea proprie, *este îndreptățit a cumpăra bucate pentru trebuințele casei* în acel caz, când pe teritoriul comunei, unde locuște în permanență, Soc. pentru produsele de războiu dispune de cantitatea de produse corăspunzătoare, pentru trebuințele economiei, *însă în tot cazul dela Soc. pentru produse, pe calea Comisiei de primire și cu intervenția acesteia.* După cantitatea de bucate astfel cumpărate Societate pentru produse de războiu resp. Comisia de primire nu poate calcula nici un fel de parte pentru sine. O foarte moderată parte, ce se va stabili mai târziu se poate calcula numai acelor comune, cari vor asigura cerințele de hrană, pe calea cumpărării mijlocite, ale acelor locuitori, cari nu sunt în stare să plătească înainte, în bani gata, toate bucatele necesare pe un an.

Îndreptățirea de cumpărare, în cazuri deosebit de motivate, se poate extinde nu numai asupra teritoriului comunei, ci și asupra cercului, eventual a comitatului. Cantitatea de produse stabilită pentru trebuințele economiei producătorul este îndreptățit să o cumpere dela Soc. de produse de războiu și în acel caz, când Soc. de produse de războiu nu dispune de provizii pe teritoriul comunei respective. În acest caz Soc. de produse de războiu recurge la alte comune din comitat sau chiar și din alte comitate.

§. 7. Celce este provăzut cu bucatele necesare casei și economiei pe baza §§-ilor 5 și 6, le poate întrebuința numai pentru aceste scopuri; altfel nu poate dispune de ele, nici fiind cu grăunțe, nici măcinate.

§. 8. Trimisul comisiei de primire a Societății pentru produse de războiu este îndatorat a aduna fără întârziere prisosul de bucate și a-l transporta în magazinele designate pentru acest scop. Lăsând acest trimis prisosul de bucate la proprietar, este dator a plăti o taxă pentru îngrijire și înmagazinare. Mărirea acestei taxe o stabilește Ministerul de agricultură.

Soc. pentru produse de războiu are să se îngrijească de numărul corăspunzător de magazine pe teritoriul comitatelor, și cel puțin de unul în fiecare

cerc pretorial. Spre acest scop îi va da mână de ajutor primul funcționar al comitatului.

Transportarea bucatelor în magazine cade în sarcina producătorului. În caz de întârziere, transportul se poate face pe spesele producătorului, prin alt căraș, eventual cu concursul obștesc.

§. 9. Pe celce nu e aprovizionat cu bucate, îl prevede cu făina necesară pentru acoperirea trebuințelor casei oficiul ordinar de alimentare publică.

Cantitatea de făină necesară pentru acest scop o pune la dispoziția comitatelor Soc. pentru produse de războiu în măsura stabilită de oficiul regnicolar de alimentare publică. Făina necesară pentru acest scop se ia din cantitatea adunată de pe teritoriul comitatului. Dacă nu s'ar afla îndeajuns, se va folosi făina de pe teritoriul celui mai bine situat comitat, dacă aceea nu va fi neapărat necesară pentru trebuințele armatei.

§. 10. Semănța pentru semănat o pot cumpăra reuniunile economice și însoțirile dela Soc. pentru produse de războiu, prin mijlocirea Comisiei de primire, în condițiile, ce se vor stabili de Ministerul de agricultură, și aceea se va vinde nemijlocit producătorului după modalitățile și cu prețurile stabilite de numitul minister.

§. 11. O ordonanță deosebită va stabili anume: ce cantitate de bucate din recolta anului 1917 și în ce condiții se va putea prelucra, respective folosi la fabricarea spirtului, berii etc. cum și pentru îngrășarea animalelor. Cantitățile necesare pentru aceste scopuri se vor putea procura exclusiv pe calea Soc. pentru produse de războiu.

§. 12. Orice întreprindere de morărit va putea să primească produsele spre măcinare sau pentru ori care altă prelucrare numai, dacă aducătorul lor va adevări, prin certificat dat gratuit de primăria comunală, că respectiva cantitate o poate folosi legal din producțiunea proprie sau procurată fiind pe cale legală pentru acoperirea trebuințelor sale casnice și economice.

Întreprinderile de morărit pot lua numai vamă, măciniș. Procentul de vamă, care nu poate trece peste 10%, îl stabilește comitatul. Întreprinderile de morărit au să poarte evidență despre măciniș și să păstreze certificatele. Primpretorul (primarul orașului) și plenipotențiatul Soc. pentru produse de războiu pot să controleze oricând purtarea acestei evidențe.

Aceste dispoziții nu se refer și la produsele date spre măcinare din partea Societății pentru pr. de războiu.

Întreprinderii de morărit îi este oprit a măcina sau altfel a prelucra bucatele luate ca vamă. Ea va trebui să raporteze Soc. p. pr. de războiu la 1 a fiecărei luni câte și ce fel de bucate are în magazin. Provițiile primite ca vamă întreprinderea de morărit este îndatcrată a o predă Soc. p. pr. de războiu, și numai acesteia. Pentru casa și economia sa poate

însă să rețină cantitatea necesară din măciniș, conform dispozițiilor din această ordonanță.

§. 13. Bucatele se pot vinde și cumpără numai cu prețurile stabilite de autorități. Ce trece peste acest preț nu se poate validită pe cale legală.

§. 14. Transportarea bucatelor, prin orice mijloace, afară de hotarul comunei, o poate face numai Soc. p. pr. de războiu și plenipotențiatul acesteia, cum și oficiul de alimentare.

Excepție fac bucatele, cari producătorul le transportă cu spatele sau cu carul din producțiunea din o comună pe hotarul altei comunei: în scopul semănatului sau la moară; aceasta se poate face însă numai pe lângă un certificat dela primăria comunală.

§. 15. Ministrul va da o ordonanță deosebită, în care va stabili câte bucate poate reține proprietarul din producțiunea sa pentru prelucrarea de spirt sau altfel în fabrica proprie.

§. 16. Din recoltă se socotește pentru bărbații agricultori trecuți de 15 ani câte 15 Kilogr. de cap, pe lună, pentru ceialalți membri ai familiei cel mult 12 Kilogr. de cap, pe lună.

Pentru ceice sunt îndreptățiți să cumpere bucate, în înțelesul §-ului 6, se pot vinde pentru trebuințele casei cel mult 12 Kilogr. de cap, pe lună.

Celorce vor fi aprovizionați însă prin autorități, li se va da cel mult câte 7 Kilogr. de cap, pe lună.

Cu privire la cantitatea de bucate sau de făină pe seama celor ocupați cu muncă grea corporală, prezidentul oficiului de aprovizionare va dispune prin o ordonanță deosebită.

§. 17. Ministrul de agricultură în înțelegere cu prezidentul oficiului regnicolar pentru alimentarea publică va stabili, prin o ordonanță deosebită, cantitățile de produse, ce vor fi destinate pentru acoperirea trebuințelor economice.

§. 18. La stabilirea trebuințelor pentru casă și economie se va avea în vedere cel mult timpul până la 15 August 1918.

Primului funcționar al comitatului îi stă în drept, cu îngăduirea specială a prezidentului oficiului regnicolar de alimentare publică, să ordoneze, acolo unde se simte trebuința și e posibil, administrarea bucatelor de vândut pentru trebuințele casei din magazinele comunale, cercuale sau comitatense, și a providea pe cei îndreptățiți din aceste bucate, în rate lunare, la cuartal de an sau altfel.

Dispoziții penale.

§. 19. Contravențiunea se pedepsește cu închisoare până la 6 luni și până la K 2000— în bani, dacă faptul nu ar cădea sub alte dispoziții mai îngrăunătoare penale. Anume se pedepsește:

a) producătorul, care nu seceră produsele, din vina lui, la timp, sau nu le treeră, ori apoi nu anunță începerea treeraturii;

b) producătorul, care produsele anului 1917 nu le predă Comisiei de primire sau Soc. p. pr. de ră-

sboiu, sau dispune altfel de acestea produse, abătându-se dela liniile trase în această ordonanță;

c) celce-și procură bucatele contra dispozițiilor din această ordonanță;

d) celce neglijează anunțarea și predarea pri-sosului de bucate;

e) celce mijlocește o astfel de afacere, care stă în contradicție cu dispozițiile acestei ordonanțe;

f) celce nu observă dispozițiile cu privire la măcinat, la prețuri și la transport.

§. 20. Pedeapsa o dictează primul oficial al comitatului.

§. 21. Ordonanța a intrat în putere de drept la 22 Iunie a. c.

Despăgubirea poporațiunii ardeleni.

— Conferința secretarului camerei comerciale și industriale din Brașov a d-lui E. Binder, ținută în ședința din 7 crt. în Budapesta a camerelor comerciale și industriale din țară. —

În ordinea de zi a obiectelor pertractate la ședința regnicolară a camerelor comerciale și industriale, ținută în 7 crt. în Budapesta, s'a distins prin temeinicia argumentelor și competența specială, conferința D-lui E. Binder, secretarul camerei comerciale și industriale din Brașov, despre despăgubirea poporațiunii ardeleni, care a suferit și suferă încă urmările acțiunilor de război, desfășurate în toamna anului trecut.

Concluziunile acestei conferințe sunt condensate în următorul proiect de rezoluțiune:

Camerele comerciale și industriale, ca reprezentanții competenți ai cercurilor economice industriale și comerciale din țară, sperează și așteaptă, ca:

1. Statul și guvernul să ajutoreze teritoriile dăunate prin războiu cu primele mijloace materiale în număr, prin intermediul corporațiunile competente resp. dacă se poate și prin intermediul organelor administrative.

2. Să se ia executiva *dispozițiunilor sistematice* pentru reabilitarea întreprinderilor comerciale și industriale, în special prin prevederea acestora cu instrumente, mașini, materii brute, înlesnirea transportului și în fine prin *împrumuturi fără interese* și prin *credit ieftin*.

3. Poporațiunea teritoriilor foste evacuate să fie cruțată de rechiziționări și de prestațiunile speciale de război.

4. Statul să admită principiar punctul de vedere, că toți cetățenii statului sunt obligați să supoarte sarcinile despăgubirilor de război.

În expozeul conferinței sale conferențiarul arată, că obligamentul despăgubirilor de război, ce trebuiesc acordate cetățenilor din partea statului, nu s'a codificat nici la noi, nici în Austria și nici chiar în Germania. Și cu toate acestea poate servi de model procedura aplicată sistematic și cu deplin efect în Ger-

mania la despăgubirea poporațiunii din Prusia de ost, care a suferit două invazii rusești. Budgetul suplimentar al Prusiei pe 1914 arată 400 milioane de Mărci pentru scopurile acestea; de fapt s'au plătit până în 1 Mai 1916 exact 482.758,566 Mărci pentru despăgubiri *prealabile* poporațiunii din Prusia ostică. Însă nu în mod direct și nemijlocit la mâna particularilor, ci în mod sistematic prin instituțiuni create anume.

Din seria bogată a acestor instituțiuni speciale, descrise în comunicatul referentului comisiunii de despăgubire din Prusia, Dl A. v. Raczynski, instituțiuni aprofundate de conferențiar, amintim următoarele:

Despăgubiri prealabile în bani se dau numai pentru:

1. Licvidarea plăților și salarelor la lucrători și amploiați;
2. Plătirea cametelor sub 100 Mărci la datorii;
3. Plătirea facturilor sub 1000 Mărci.

În ori-ce alt caz despăgubirile prealabile se dau prin intermediul camerelor agricole, resp. camerelor comerciale și industriale, *in natura*.

S'a dat ființă unei *Bănci de credit de război*, care acoardă *împrumuturi* cu 3%.

S'a înființat *Societatea de cărbuni de pământ pentru război*, căreia îi este interzis să profite mai mult de 5% și are datorința să provadă toate stabilimentele industriale de pe teritoriul dăunat, cu cărbuni de pământ.

Fiecare cameră industrială a primit 150.000 Mărci pentru asortarea unui *depozit de instrumente moderne*.

În Königsberg s'a inactivat un *birou central de informațiuni, mijlociri, comisiuni și pentru aranjarea depozitelor de modele*. Într'un astfel de depozit de es. aranjamentul de mobile al unei bucătării costă în total 77 Mărci, mobilierul unei odăi de locuit 101 Mărci, al unui dormitor 139 Mărci, un aranjament mai bun pentru o sufragerie 454 Mărci.

S'au înființat pretutindeni în Prusia ostică *consiliile de edificare* și în cele mai multe locuri chiar și *consiliile de lucrări agricole*.

S'a dat ființă *Societății pentru materiale de edificare pentru Prusia ostică*, la care statul prusiac a participat cu un milion de mărci.

Pentru transportul de cărămizi și țigle s'a acordat acestei societăți reducere de 50% la căile ferate și lemnăria i s'a pus la dispoziție din întreprinderile forestiere ale statului. Așadară la reedificări s'a procedat astfel, că societatea aceasta a primit sumele *despăgubirilor prealabile* și în schimb a livrat materialele pe prețuri fixe la reuniunile industriale din singuratică ținuturi, cari la rândul lor le puneau la dispoziția consiliilor de edificare.

În fine s'au înființat în imperiul întreg *reuniuni de ajutorare de război*, cu cotizații anuale și taxe de fondare. Acestea și-au propus să sprijinească

în mod privat acțiunea oficioasă de restaurare pornită de stat. Fiecare oraș sau cerc municipal din Germania are datorința să fie «*Nașul*» unui oraș sau unei comune sub restaurare. Reuniunea: *Ajutorul Prusiei ostice din München* are la o expoziție a sa de mobile, dormitoare și sufragerii complete cu prețuri dela 155 până la 300 Mărci.

Față de toate acestea, conferențiarul arată, că în Ungaria tot ce s'a făcut de fapt, a fost un mic ajutor bănesc pentru trebuințe momentane și conscrierea daunelor prin organele administrative.

De aici însă până la restaurarea completă a celor dăunați e o distanță considerabilă, care numai așa se poate scurta, dacă statul își va considera de datorință imperioasă restaurarea; parte considerabilă la mărimea daunelor de război în Ardeal au și cercurile oficioase, cari, după cum arată conferențiarul, au încercat în fel și chip să oprească populațiunea dela propria apărare a bunurilor, provocându-se la *măsurile de siguranță luate*. Astfel din izbucnirea repentină a războiului au urmat daune considerabile în obiecte prețioase, în timp ce măsurile de evacuare au salvat obiecte fără valoare deosebită. Mobilier de casarmă, mese, stelage etc. s'au pus în siguranță, în timp ce 130 vagoane de zahar, multe vagoane de metale și alte materiale prețioase au fost neglijate.

Statul are deci datorință categorică de ajutorare.

Acestea sunt câte-va din momentele mai principale din conferința mult apreciată a Dlui E. Binder.

Starea viilor și prețul vinului.

Conform rapoartelor oficiale dela finele lui Mai a. c. ale inspectorilor viticoli cercuali, starea viilor a fost, în diferitele părți ale țării, la finele lui Mai a. c. următoarea:

Cercul Budapesta: În butul iernei grele, viile s'au dezvoltat bine. Înghețul din Mai a. c. a cauzat însă însemnate pagube. Recolta anului curent este puțin promițătoare. Rezervele de vin vechi și nou sunt mininale. Prețul pro hectolitru K 300—400.

Cercul Szekszárd: Iarna îndelungată a pricinuit pagube numai în viile rău îngrijite. În urma timpului călduros din Mai a. c. fructele s'au dezvoltat rapid. Lucrările de primăvară sunt, mare parte, terminate. Se așteaptă o recoltă mijlocie în viile mai bine îngrijite dar ici-colea și recoltă slabă.

Cercul Tapolcza: Viile în general stau bine și promit o recoltă satisfăcătoare. Rezerve de vin vechi nu sunt. Vinul din anul trecut se vinde pro hectolitru cu K 300—400.

Cercul Eger: În regiunile mai joase viile au înghețat astă iarnă. Asemenea a pricinuit pagube înghețul din Mai a. c. Viile din deal promit o recoltă ceva mai bună. Rezervele de vin vechi sunt neînsemnate. Vinul din anul trecut se negociază cu K 300—400 pro hectolitru.

Cercul Miskolcz: Viile au iernat bine. Timpul răcoros din Aprilie a întârziat vegetația, în urma cărui fapt înghețul din Mai a. c. n'a cauzat pagube. Se așteaptă o recoltă medie. Prețul vinului este K 300—350 pro hectolitru.

Cercul Tarczal și Bihardiószeg: Viile stau foarte bine și promit o recoltă abundantă.

Cercul Miniș: Viile au iernat bine; boale până acum nu s'au ivit; se așteaptă o recoltă mijlocie. Rezervele de vin vechi s'au epuizat total. Vinul alb din anul trecut se vinde K 300—350 cel roșu cu K 400—500 hectolitru.

Cercul Kecskemét: Viile bine îngrijite în anul trecut au iernat bine și au fost prospecte de recoltă bună. Înghețul din a doua jumătate a lunii Mai a cauzat mari pagube la viile situate mai la șes. Pagubele sunt evaluate la 50%—100%, iar după teritoriu la 30%—50%. Viile scutite de îngheț promit o recoltă bună; în general însă recolta va fi slabă, mijlocie.

Cercul Cinci Biserici: Viile au iernat în general bine. Înghețurile din April și Mai au pricinuit numai pagube parțiale. În Verșeț și Temesgyarmat s'a ivit molia. Se așteaptă o recoltă bună mijlocie.

Cercul Aiud: Viile au iernat și aici, în general bine. Înghețul din a doua jumătate a lui Mai a cauzat pagube de 8—10%. Vinul din anul trecut se vinde cu K 400—600 pro hectolitru.

Cercul Sănmărtinului: Viile au iernat bine. Pagube de îngheț n'au fost. Sunt prospecte de o recoltă bună. Rezervele de vin sunt mininale. Prețul vinului K 400—600 pro hectolitru.

Etalonul oficial în statele europene.

La mijlocul lunii curente au fost în vigoare în diferitele state europene următoarele etaloane oficiale:

State în război:

Austro-Ungaria	din 12 Aprilie	1915	5%
Germania	„ 23 Decemvrie	1914	5%
Bulgaria	„		6 $\frac{1}{2}$ %
Anglia	„ 9 Ianuarie	1917	5 $\frac{1}{2}$ %
Franța	„ 21 August	1914	5%
Italia	„ 1 Iunie	1916	5%
România	„ 1 Mai	1916	5%
Rusia			6%

State neutrale:

Danemarca	din 9 Iulie	1915	5%
Elveția	„ 31 Decemvrie	1914	4 $\frac{1}{2}$ %
Norvegia	„ 11 Septemvrie	1916	5 $\frac{1}{2}$ %
Olanda	„ 1 Iunie	1915	4 $\frac{1}{2}$ %
Spania	„ 22 Martie	1917	4%
Svedia	„ 11 Septemvrie	1916	5 $\frac{1}{2}$ %

Problemele economice de tranziție și ale păcii.

(Urmare).

5. Desarmarea și industria.

Va trebui să se adune datele referitoare la referințele atelierelor private și ale pagubelor de război cauzate acestora, să se pună în lucrare atelierelor prin mijlocirea mașinelor, uneltelor și reparaturilor, și să se asigure materialul brut și de încălzit necesare. Pentru primul capitol al perioadei de tranziție se vor concedia industriași și lucrători. Se vor institui și ateliere publice. Lucrătorii și echipările atelierelor militare vor trebui a se lăsa pe seama industriei. Pentru învingerea greutăților de circulație este de dorit să se facă cât mai mare întrebuințare de căile de apă și de intercalarea lor în marele plan de navigație și de canalizare al Europei centrale. Nizuințele pentru trusturi ale capitalului privat și ale băncilor sunt a se pune în mod corăspunzător în serviciul binelui public. În fine se accentuează necesitatea de a se sprijini de cătră toți factorii industria națională.

6. Desarmarea și mica industrie.

Cel mai însemnat și mai dorit mijloc de sprijin pentru industriași pe timpul desarmării este să li se asigure ocazie de lucru în mod corăspunzător. De aceea este necesar să se întreprindă cât mai multe lucrări publice. Atelierelor armatei și ale autorităților sunt de a se disolvă, organizația pe bază de însoțiri a miciei industriei este de a se promovă și trebuințele ei de credit a se satisface. Se vor creia modele de ateliere și case de adăpost pentru ucenici. Se va regula distribuția materialului brut și circulația în industrie, și mai ales, se va creia un fond de ajutorare, din care să se ajute singuraticii meseriași și miciei industriași.

7. Rolul statului pentru promovarea industriei cu ocazia desarmării.

Ministrul de comerț este recercat să prezinte legislațiunii în locul art. de lege III: 1907 o nouă lege pentru promovarea industriei; până atunci însă să îngrijească, prin dispoziții excepționale, pentru promovarea corăspunzătoare a industriei naționale.

8. Seria economică a desarmării. Procurarea mărfurilor după război și chestiunile politice comerciale în legătură cu ea.

La desarmare sunt de a se validă pe lângă punctele de vedere militare și cerințele economiei naționale din țară. Punctul de vedere principal în această privință va fi deoparte, ca după război să se evite lipsa de lucru, de altă parte, ca celor mai de seamă întreprinderi ale economiei în timp de pace să li se pună la îndemână cât mai îngrabă puterile de lucru necesare. Principiul de căpetenie a conducerii armatei noastre să fie, ca și al conducerii

armatei germane, că *nici un soldat să nu fie liberat pânăce nui se îmbie o ocazie de lucru*. În cadrele acestui principiu este de a se observă principiul, că celor mai bătrâni, încât sunt și susținători de familie să li se dea întâietatea. Liberările să se facă în ordinea următoare: mijlocitorii de lucru, personalitățile conducătoare ale agriculturii și ale producției industriei și comerțului, agricultorii independenți, conducătorii industriali, comercianții, corăbierii, pescarii, inginerii, arhitecții, cum și conducătorii întreprinderilor economice, după aceea agenții acestora și alți angajați; funcționari de stat, comitatenzi, orășenești și comunalii funcționarii de tren, învățătorii și profesorii etc.

După soluțiunea chestiei lucrătorilor va trebui să se asigure pentru întreprinderile industriale materialul brut, ce are să fie prelucrat. Mai întâi se va distribuî în cote industriei ungare materialul brut industrial, ce se află în posesiunea militară. După aceea se va stăruî prin lucrări pregătitoare, ca materiile ce se produc în țară pe seama industriei, să se producă în măsură cât mai mare și prin mijlocirea comercianților, ce au să fie liberați să se transmită industriașilor. Materiile brute industriale, semifabricatele, lucrurile gata, mașinile, mijloacele de trai etc., ce neapărat sunt a se importă din străinătate, au să fie aduse și distribuite industriașilor. Materiile brute ce se vor află la desarmare în posesiunea armatei și acelea, cari se vor aduce din străinătate, vor fi puse în măsură corăspunzătoare și la dispoziția industriașilor mici și mijlocii. Rămânând în ființă, și după război centralele de mărfuri se va pune pondul principal pe împrejurarea, ca acestea să se extindă asupra totalității celor interesați și ca în conducerea lor să fie reprezentate în mod corăspunzător mica industrie și comerțul de mărfuri; deasemenea și camerele de comerț.

(Se va continua).

CRONICĂ.

Bancnote false à K 100'.— De o vreme încoace se află din nou în circulație bancnote false à K 100'— destul de bine reușite.

Falsificatele sunt făcute pe căle litografică; fiecare din cele două fețe ale bancnotei sunt imprimate pe câte o foaie de hârtie subțire și acestea lipite de oaltă. Umezite puțin cele două foi se deslipesc cu ușurință. În textul maghiar lipsește de pe cuvântul «Bárki» accentul de pe litera *a*. Pe unele exemplare accentul este pus pe *a* ulterior, cu mâna liberă și se șterge ușor cu degetul umed. Literile textului maghiar sunt mai înguste; marginea albă din contră este mai lată.

Rezultatul subscripțiunii la al VI-lea împrumut de războiu austriac, se cifrează, conform datelor provizorii, la K 4,908.892,000. Cifra definitivă se va da publicității ulterior.

Moratoriul pentru Ardeal—prolungit. Prin ordonanța Nr. 2199/917 M. E. guvernul a prolongit moratoriul IV pentru Ardeal până inclusiv 31 August 1917.

Dispozițiile cuprinse în ordonanța de moratoriu anterioară rămân toate în vigoare și în noua ordonanță, care este a V-a ordonanță de moratoriu pentru Ardeal și intră în vigoare la 1 Iuliu 1917.

Băncile noastre pentru fundațiunea ziariștilor. La rugarea adresată băncilor române de epitropia fundațiunii pentru ajutorarea ziariștilor români din Ungaria s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Transport din Nr. trecut	Cor. 2,615.—
«Ardeleana», Orăștie	200.—
Total Cor. 2,815.—	

Publicarea contribuțiilor se va continua.

BIBLIOGRAFIE.

Extras din nouele tarife postale și scala de timbre. Ediție de buzunar, prețul 20 fileri, editura «Revistei Economice».

Satisfăcând unei trebuințe reale a celor interesați, acest mic Vademecum arată noua tarifă postală intrată în vigoare la 1 Octombrie 1916, tarifa telegramelor precum și cele trei scale de timbre în conformitate cu noua tarifă intrată în vigoare la 1 Decembrie 1916. Formatul ei fiind potrivit anume pentru a se purta în buzunar, cărticica aceasta promite a fi recunoscătoare tuturor celor, ce o vor avea la sine.

Se poate comanda la Administrația «Revistei Economice» în Sibiu—Nagyszeben

Sumarul:

Rechiziționarea recoltei anului 1917. — Despăgubirea populațiunii ardelen. — Starea viilor și prețul vinului. — Etalonul oficial în statele europene. — Problemele economice de tranziție și ale păcii. — *Cronică:* Bancnote false à K 100. Rezultatul subscripțiunii la al VI-lea împrumut de războiu austriac. Moratoriul pentru Ardeal prolongit. Băncile noastre pentru fundațiunea ziariștilor. — *Bibliografia:* Extras din noauele tarife postale și scala de timbre.

„ARDELEANA“,
institut de credit și economii în Orăștie-Sászváros.

Aviz.

La institutul nostru află imediat aplicare un tinăr liber de miliție, cu praxă bună în toți ramii de bancă și absolvent de școala comercială. Reflectanții să-și înainteze fără amănare oferta și să arete pretențiile de salar.

Orăștie, 26 Iunie 1917.

1-2

Direcțiunea.

Convocare.

Pe temeiul § 13 alineatul c) din «Statute» convoc

adunarea generală extraordinară,

a Băncii populare «Mușcelul» din Tohanul vechiu, pe ziua de 1 Iulie st. n. 1917, la orele 2 d. a., în localul institutului — casele Nicolae Ungur — din Tohanul vechiu, și pentru cazul, că la acest termin adunarea nu s'ar putea ține din lipsa de membri, pe lângă programul stabilit acum, se va ține în 15 Iulie st. n. cu ori câți membri ar fi prezenți.

Program:

1. Intregirea prin alegere a numărului statutar de membri ai consiliului direcțiunii.
2. Intregirea prin alegere a numărului statutar de membri și de președinte al comitetului de supraveghiere.

Ó.-Tohán, Tohanul vechiu, 15 Iunie 1917.

George Grozea,
președinte.

«STEAUA»,
institut de credit și economii în Petre.

Aviz.

Cu începere dela 1 Iuliu a. c. reducem etalonul la depuneri cu 1%; depuneri nouă să primesc cu 3%, darea de interese o solvește institutul.

1-1

Direcțiunea.

«VIITORUL»,
institut de credit și de economii, Vizakna.

Aviz.

Etalonul tuturor depunerilor fructificate la institutul nostru cu mai mult de 4% va fi redus din 1 Iulie a. c. cu 1/2%.

1-1

Direcțiunea.

«ARIEȘANA»,
institut de credit și economii societate pe acții în Turda.

Aviz.

Aducem la cunoștință deponenților noștri, că începând cu 1 Iulie a. c. reducem etalonul depunerilor spre fructificare cu 1/2%.

1-1

Direcțiunea.

„Insoțirea de credit din Feldioara“

„Földvári hiteleszövetkezet Földváron“.

CONVOCARÉ.

Onorații membri ai „Insoțirii de credit din Feldioara“, sunt convocați la

a VII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 8 Iunie 1917 în localul școlii din loc la 11 ore a. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul direcțiunii despre starea însoțirii.
2. Aprobarea bilanțului pe anul 1916 și darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului curat.
4. Alegeri de completare în comit. de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri.

Feldioara, în 26 Iunie 1917.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A földvári hitelszövetkezet t. a. tagjai ezennel meghívotnak a Földváron a helybeli iskolában 1917 évi Iunius hó 8-án d. e. 11 órakor tartardó

a VII-ik rendes közgyűlésre.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Az 1916 évi mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak.
3. A tiszta nyereség jelosztása.
4. Kiegészítő választások a felügyelő bizottságban.
5. Esetleges indítványok.

Földvár, 1917 évi június hó 26-án.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.	Contul Bilanț la 31 Dec. 1916.	Mérleg-számla 1916. dec. 31-én.	Pasiva — Teher.
	K f		K f
Starea cassei — Pénztár készlet	1,060.24	Părți fundamentale — Üzlet részek	1,360.—
Imprumuturi — Kölcsönök	14,270.36	Depuneri — Betétek	13,804.99
Mobiliar — Felszerelés	315.—	Fond de rez.—Tartalékalap	1,294.23
după amort. — leirás után	15.—	Adaus profitul din 1915	581.54
Obligațiuni de rășboiu — Hadikölcsön	398.—	Interesele fondului de rezervă	94.—
Int. dela oblig. nerid. — Hadikölcsön fel nem emelt kamatok	36.—	Remunerații neridicate — Fel nem emelt fizetések	40.—
Interese rest. — Hátralékos kamat	1,133.72	Interese transit. pro 1917	134.08
Părți de fondare la federația «Infrățirea» Sibiu	300.—	Profit curat — Tiszta nyereség	189.48
	17,498.32		17,498.32

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Perdere.	Nyereség- és Veszteség-számla.	Credit — Követ e
	K f		K f
Interese: — Kamatok:		Interese după imprumuturi — Kamatok	1,253.51
Interese dela dep. — Betéti kamat után	348.58	Provițiuni — Jutalékok	542.21
Inter. fond. de rez. — Tartalékalapnak kamatja	94.—	Int. dela imp. de rășboiu — Hadikölcsön kamatja	36.—
Spese: — Költségek:		Interese dela părțile de fondare plasate la feder. «Infrățirea» — «Infrățirea» szövetségénél betett üzlet részek kamatai	12.—
Remunerații — Fizetések	440.—		
Dare: — Adó:			
10% int. după dep.—10% bet.kam. után	34.86		
Dare de stat și comunală — Állami és községi adó	150.—		
Amortizare din mobiliar — Leirás a felszerelésből	15.—		
Prescrieri — Leirások	571.80		
Profit curat — Tiszta nyereség	189.48		
	1,843.72		1,843.72

Feldioara, la 31 Decembrie 1916. — Földvár, 1916. dec. hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Andrieu Savu m. p.,
prez. — elnök.

Gedeon Bucșa m. p.
v.-prez. — alelnök.

Andrieu Savu m. p.,
contabil-cassar. — könyvelő-péztár.

Nicolae Roșca m. p.

Ioan Bozonea m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent și l-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele însoțirii. — Alólirt felügyelő bizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk és azokat teljes rendben és az intézet könyveivel összhangzásban találtuk.

Feldioara, în 20 Iunie 1917. — Földvár, 1917. június hó 20-án.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Ioan Savu m. p.

Ioan Stanciu m. p.

Ioan Boier m. p.

Gedeon Șerban m. p.

Nicolae Cristea m. p.